

# השואל את הפרה פרק שמיני בבא מציעא צו.

עין משפט  
נר מצוה

ח א מ"י פ"א מהל'  
שאלה ופקדון הלכה ד'  
סמג עשין כז טו"ע ח"מ  
ס"י שם סעי' ד':  
ט ב ג ד ה מ"י שם פ"ב  
הלכה ט סמג שם  
טו"ע ח"מ ס"י שמו סעי'  
י':

י ו ז מ"י שם הל' ח  
טו"ע שם סעי' יא':  
יא ח ט י מ"י שם הלכה  
י ו טו"ע שם סעי' ט  
יב כ ל מ"י שם הל' ה  
טו"ע ח"מ ס"י שמו  
סעי' ו':

יג מ ב מ"י פ"ד מהל'  
בכורים הל' ו':  
יד ס מ"י פ"ג מהל'  
נדרים הלכה ט סמג  
לאון רמב טו"ע י"ד ס'  
רלב סעי' ז':

טו ע מ"י פ"א מהל'  
שלושין ושפותין הל'  
א סמג עשין כז טו"ע  
ח"מ ס"י קפב סעי' א':  
טז פ מ"י פ"ב מהלכות  
שאלה ופקדון הלכה ה  
סמג עשין כז טו"ע ח"מ  
ס"י שמו סעי' ו':

## תורה אור השלם

1 אם בקליו עמו לא  
ישלם אם שוכר הוא בא  
בשכרו: שמות כב יד  
2 וכן ישאל איש מעם  
רעהו וישובר או מת  
בעליו אין עמו שלם  
ישלם: שמות כב יג  
3 כל גדר וכל שבעת  
אקור לענת נפש אישה  
יקימו וישיבה יפרגו:  
בבבבב ליד

**ממונא** דמיתתני מיניה. פירוש שמשמטם זו: **ממונא** בעינן  
והאיבא. פי' דממונא בעינן שיסאל לו והאיבא וואית  
ליה נמי הנאה מיניה: **ונשאל** לו אחד מהן. תימנה מאי קמיבעיא  
ליה דכיון דלס נשאלו לו כל הצעלים פטור מהכל השתא יפטור מחליו  
כדלמרי' במרוצה (ב"ק דף ע"א:) חמשה

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

בקר אפי' חמשה חללי בקר וי"ל  
דהתם סברא הוא שישלם לפי מה  
שגנב אצל שאלה צעלים אין סברא  
לפטור והוי' כחדוש ואין לך זו אלא  
חדושו: **שאל** מן האשה. תימנה  
דמה כח יס לאשה להשאל צנכסי  
מלוג שהפירות לצעל ולצעל יס לו  
כח להשאל כלל רשותה והיא אינה  
יכולה להשאל כלל (ו) ואמאי נקט שאל  
מהאשה ויש לומר דאין הצעל יכול  
להשאל או למכור פירות נכסי  
מלוג כלל רשותה כדלמרי רבא צהאשה  
שנפלו (כתובות דף פ:) משום רוחא  
דביתא אי נמי ה"ק שאל מן האיש  
נכסי מלוג שהן של אשה מהו:

**בעל** פלוגתיה דר' יוחנן וריש  
ל'קיש. לא צעי למימר  
פלוגתא דתנאי היא דלפליגי גבי  
המוכר עצדו ע"מ שיממשנו עד ל'  
יוס אי ראשון הוי צדין יוס או יומים  
או שני (דל"כא מ"ד) (ב"ק דף טז.)  
דפליגי דמר דריש תתמיו ומר דריש  
כספו אי נמי אפי' למ"ד התם כקנין  
הגוף דמי היינו משום שמישייר המוכר  
לעצמו פירות צעין יפה אצל צעלמא  
לא: **שליח** פלוגתא דר' יוחנן  
ור' יאשיה דתנאי ב'ו'. וא"ת היכי  
מדמה שאלה צעלים לנדרים דהא  
זוס דרשא איכא לרבי יאשיה דלא  
הוי שליח כמותו דצעלמא לא פליגי  
וי"ל דטעמא דרבי יאשיה התם  
משום דכתיב תרי וזמני אישה אישה  
יקימו ואישה יפרנו למעוטי שלוחו  
וה"נ כתיב צעליו תרי וזמני אי נמי  
משום לשון צעליו ואישה משמע  
ליה הוא דוקא ולא שלוחו:  
אמר

מההוא פלגא דידיה מיהא מיפטר ושותפין ששאלו ונשאל לאחד מהן מהו  
כולו שואל בעינן וליכא או דלמא בההיא פלגא דשיילי מיהת מיפטר וישאל  
מהאשה ונשאל בעלה (ו) אשה ששאלה ונשאל לבעל מהו (קנין פירות בקנין  
גוף דמי או לא אמר ליה רבינא לרב אשי האומר לשלוחו צא והשאל לי עם  
פרתי מהו בעליו ממש בעינא וליכא או דלמא ש' שלוחו של אדם כמותו  
ואיכא א"ל רב אחא בריה דרב אויא לרב אשי בעל פלוגתא דר' יוחנן ור' ל'  
שליח פלוגתא דר' יוחנן ור' יאשיה בעל פלוגתא דר' יוחנן ור' ל' דאיתמר  
המוכר שדהו לחבירו לפירות ר' יוחנן אומר מביא וקורא ריש לקיש אומר  
מביא ואינו קורא ר' יוחנן אומר מביא וקורא קנין פירות בקנין הגוף דמי  
וריש לקיש אומר מביא ואינו קורא קנין פירות ילאו בקנין הגוף דמי שליח  
פלוגתא דר' יוחנן ור' יאשיה דתנאי (ו) האומר לאפוטרופוס כל גדרים שתהא  
אשתי נודרת מכאן עד שאבא ממקום פלוני הפר לה והפיר לה יכול יהו  
מופרין ת"ל (א) אישה יקימו ואישה יפרנו דברי ר' יאשיה ר' יוחנן אומר מצינו  
בכל מקום ששלוחו של אדם כמותו א"ל רב עיליש לרבא האומר לעבדו צא  
והשאל עם פרתי מהו תיבעי למ"ד ש' שלוחו של אדם כמותו תיבעי למאן דאמר  
שלוחו של אדם אינו כמותו תיבעי למ"ד ש' שלוחו של אדם כמותו הני מילי  
שליח דבר מצוה הוא אבל עבד דלאו בר מצוה לא או דלמא אפי' למ"ד אין  
שלוחו של אדם כמותו ה"מ שליח אבל עבד (י) עבד כיד רבו דמיא אמר  
ליה מסתברא יד עבד כיד רבו דמיא בעי רמי בר חמא בעל בנכסי אשתו  
שואל

**רבא סבר לה כרבי יונתן**. דלמרי אחד אחד משמע ומתוך דרשא  
דקראי כרבי יונתן למדרש כי הני מתני' דלעיל: **דסניא** וסניא  
**אידך** לא גרסינן אלא קראי קא נקיט. והא דמפיך צהא דרשא  
וקא נקיט קראי איפכא לאו דוקא. ונראה צעני שטעו בגירסא  
להגיה צספריס דסברי דהא מתני'  
קמייתא כרבי יאשיה והיה מתוך  
אזי ובתרייתא כר' יונתן והיה  
מירך רבא ולא היה דכל כמה דנקטיה  
להו לקראי צין כסדר צין הפוך צין  
לר' יאשיה צין לר' יונתן חדא דרשא  
היא למר כדלית ליה ולמר כדלית  
ליה ותרוייהו מתני' מתוך אזי כר'  
יאשיה ורבא כר' יונתן: **איפוך** אלא.  
לומר שבשעת שצירה פטורתו ולא  
בשעת שאלה: **שכן** חייב צאונסיה.  
על אותה עשה מתחייב הוא: **שכן**  
**חייב צאונסיה**. ע"י: **רב אשי** אמר.  
מקרא גופיה משמע דאשעת שאלה  
קפיד דמעט רעהו משמע לא רעהו  
עלמו נשאל לו ועלה מסקי קרא שלם  
ישלם אלמא אשעת שאלה קפידא  
קאי: **אי** לאו הנך. דהדור ופריש  
מילתא טפי לא הוה מצינו למילף מעט  
רעהו ולא רעהו עצמו דאיכא למימר  
אורחיה דקרא למישתעי הכי ור"ש  
צבעלים ור"ש צלל צעלים חייב  
והשתא דגלי סיפא צבעלים פטור  
ואחד מינייהו קאי פטור ולא על  
חצירתה ילפינן מיניה גילוי מילתא  
דאשעת שאלה קפיד: **שאלה** לרצעה.  
הוא עצמו: **מהו**. מחייב צאונסיה  
או לא: **ליראות**. שיהא נראה עשיר  
חשוב ולא ימשכו צעלי צמים ידיהן  
ממנו להקישו צאמנה וצאשראי:  
**הנאה מיניה**. שנהנה צהמה עצמה:  
**שאל** צ' פרוס וכו'. אהל' פחות  
מפרוטא לאו כלום הכא מאי: **מן**  
**השופטין**. פרה שהיא של שניהן:  
**שופטין ששאלו**. כהרש צה קרקע  
של שותפות: **ונשאל** הצעלים: **לאחד**  
**מפן**. למלאכתו שאינה של שותפות:  
**כולו שואל צעין**. שיהא הצעל נשאל  
לכל שואל פרטו: **שאל מן האשה**.  
פרה של נכסי מלוג: **ונשאל** לו צעלה.  
למלאכתו: **אשה** ששאלה. לחרוש  
קרקע מלוג ונשאלו הצעלים לצעל  
למלאכת עצמו: **קנין פירות**. שהצעל  
אוחל פירות מלוג בקנין הגוף דמי  
והוא ליה צעלים שואל ונשאל כאלו  
קרקע ופרה שלו: **השאל** לי צשבילי:  
**המוכר שדהו לפירות**. שיכלל לוקח  
פירות צ' ג' שנים ואחר זמן תחזור  
לצעלים מציא בכורים וקורא ארמי  
אוצר אזי וכל הפרשה (דברים כו)  
וקורא אני צו הנה צהאמי [את] ראשית  
פרי האדמה אשר נתתה לי דקנין  
פירות בקנין הגוף: **לאפוטרופוס**.  
היה הולך למדינת היס ומינה  
אפוטרופא על נכסיו לזון אשתו  
וצניו: **עבד דלאו בר מצוה** לא.  
ושליחות נפקא לן (לעיל דף ע"א):  
מתחם גס אהם (ל) לרבות שלוחם  
דבעינן דומיא דמשלם שיהיו דיניו  
נוהגים צו חוה אין צין שואל (ו) נוהג צו  
וגם משאל שאלן לו כלום צלל רבו:  
שואל

(א) נשנת קלה: ושי"נ,  
(ב) נכרות לר: ושי"נ,  
(ג) גיטין מז: צ"ב קלי:  
(ד) נדרים עב: מיר יב:  
(ה) נלקמן ט"ז:  
(ו) נשאל דאיכא  
למימר דפליגי,

## הגהות הב"ח

(א) גמ' ומתוך לקראי  
כר' יונתן זלל כלי ותיבת  
דמילא מתק: (ב) שם  
ונשאל צעלה עמה אפי'  
(ג) רש"י ד"ה עבד וכו'  
אין צין שואל וגם מושאל  
נוהגים בו שאלן לו:  
(ד) תוס' ד"ה שאל וכו'  
ואמאי נקט. כ"כ פי' ואפי'  
אהל' דיש כח לאשה כחו  
לצעל אמאי נקט שאל מן  
האשה ולא נקט שאל מן  
הצעל:

## מוסף רש"י

המוכר שדהו לחבירו  
לפירות. שאלה הלוקח  
פירות עד עשר שנים  
ותחזור הקרקע לצעלה.  
ובזמן שאלן יחולל טוגא  
קאמרי דהיינו משגלו שגט  
ראשון ושגט גז, שגט  
תחילה מעבר הירקן ע"י  
מסריש עד חרבות ירושלים.  
דאי מומן שיוכל טוגא סתם  
מכירה לפירות היא שחרי  
סופה לחזור ציוכל (גיטין  
יח). מביא וקורא. מקרא  
בכורים. דקרינא צ' ה'  
האדמה אשר נתתה לי ה'  
(דברים יב ע"א). מביא  
ואינו קורא. שאלן יכול  
לקרות האדמה אשר נתתה  
לי ומינה צהאשה חייב.  
דכתיב אשר תציא מאלך.  
שהרי שיעבד לי יעקת  
הקרקע לפירותיו (שם).  
בקנין הגוף דמי. ויכול  
לומר מראשית פרי האדמה  
אשר נתתה לי (גיטין יח).  
ואישה יפרנו. ולא שלם  
(נדרים עב).